

Leden van de commissie voor
Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

POSTADRES
Postbus 2475
3500 GL Utrecht

BEZOEKADRES
Tiberdreef 4
3561 GG Utrecht

TELEFOON
030-7511260

INTERNET
www.cnvinternationaal.nl

E-MAIL
internationaal@cnv.nl

AFDELING
Internationaal

DOORKIESNUMMER
030-7511260

E-MAIL
e.vanark@cnv.nl

PLAATS
Utrecht

DATUM
9 november 2021

ONS KENMERK
2046/EvA

UW KENMERK

Betreft : Herziening van de APS Verordening

Aan de leden van de commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, iedereen heeft recht op goed werk. CNV Internationaal werkt samen met internationale partners aan een internationale samenleving waarin dit centraal staat. Het internationaal beleidskader rond handel en het Algemeen Preferentie Systeem (APS, ookwel GSP genoemd) scheppen de essentiële voorwaarden om te zorgen voor goed werk wereldwijd.

CNV Internationaal volgt de ontwikkelingen rond de nieuwe APS verordening op de voet. Zo zijn we onderdeel van het GSP-Platform. De voorzitter van het GSP-Platform zal ook spreken in de Tweede Kamer tijdens de rondetafel op 17 november.

We verwelkomen de verduidelijking van de Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel van de Europese Commissie met betrekking tot de herziening van de APS Verordening, en willen hier graag een aantal constructieve noten aan toevoegen. Zo wordt de ondersteuning aan het snelle responsmechanisme een zeer welkom en positieve stap van het kabinet. Ondanks het engagement van Nederland om GSP handelspartners te steunen in hun bijdrage aan duurzame ontwikkeling, kan de Nederlandse positie nog versterkt worden rond de naleving van de arbeidsnormen binnen het APS-systeem.

Tekortkomingen huidig Algemeen Preferentieel Stelsel

De zwakke punten in het huidige stelsel, worden in de huidige herziening onvoldoende geadresseerd:

- het gebrek aan transparantie;
- beperkte toegang tot effectieve handhavingsprocedures;
- beperkte participatie van de civiele samenleving, mensenrechtenverdedigers en vakbonden in het monitoringsproces.

Deze tekortkomingen werden herhaaldelijk aangehaald door verschillende partijen en het belang hiervan werd in eerdere communicatie door het EU-parlement onderstreept. Nederland zou zich aan moeten sluiten bij deze positie.

Steun voor burgerrechten nodig

Het kabinet steunt de toevoeging van een aantal nieuwe internationale conventies. Het eerste facultatieve protocol bij het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten wordt echter niet gesteund. Dit protocol versterkt de naleving van een aantal fundamentele burgerlijke en politieke rechten inclusief vrijheid van vereniging. (art. 22 BUPO verdrag).

Verder worden de akkoorden en conventies enkel verplicht te ratificeren onder APS+ en niet onder EBA of APS. Uit de studie van de Europese Commissie voor de hervorming van de APS Verordening¹ blijkt dat APS+ effectiever is in het stimuleren van begunstigde landen om internationale conventies te ratificeren en te implementeren. De negatieve conditionaliteit² (onder EBA of APS), leidt volgens deze studie echter tot veel beperktere resultaten. In de praktijk is er juist meer reden om aan te dringen op een ratificatie en effectieve implementatie van deze conventies bij een aantal EBA en APS begunstigten. Bijgevolg zou positieve conditionaliteit, met op zijn minst de verplichting om alle conventies te ratificeren, uitgebreid moeten worden naar alle APS begunstigten. Alhoewel het kabinet “positief [staat] tegenover het uitbreiden van de negatieve voorwaardelijkheid”, vragen wij dat het kabinet hier expliciet op inzet.

Nood aan transparant actieplan en verstevigd overleg middenveld

Als internationale vakbond zien we grote voordelen bij het invoeren van een publiek actieplan om in aanmerking te kunnen komen voor APS+. Het kabinet doet hierover

¹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/july/tradoc_159714.pdf

² Onder EBA en standaard APS is de ratificatie (en implementatie) van de mensenrechteninstrumenten geen voorwaarde zoals onder APS+. EBA en APS landen mogen weliswaar geen systematische zware inbreuken maken tegenover de principes van de mensenrechteninstrumenten.

alsnog geen uitspraken. De nieuwe verordening zou ervoor moeten zorgen dat gefinaliseerde actieplannen met begunstigde landen publiek gemaakt worden. Verder zou het actieplan de finale goedkeuring nodig hebben van de Europese Commissie, na beraad met het Europees parlement en het maatschappelijk middenveld. Aanvullend hierop moet duidelijk gedefinieerd worden welke rol het actieplan opneemt in het monitoringsproces en de reactie van de Commissie in het geval van eventuele inbreuken.

Verstevig de impactanalyses

De Europese Commissie voert impactanalyses uit van arbeids- en milieunormen om APS-preferenties toe te kennen. Deze impactanalyses zouden verstevigd moeten worden. Een grotere en duidelijkere rol van het maatschappelijk middenveld is essentieel om de kwaliteit van deze impactanalyses te verbeteren.

Ook bij de implementatie van conventies in de begunstigde landen zou het maatschappelijk middenveld een grotere rol moeten spelen. De Commissie zou extra ondersteuning moeten bieden in APS-begunstigde landen om open en adequate arbeidsinspecties uit te voeren. Verder zou de Commissie arbeidsattachés moeten opnemen in EU-delegaties om beter te monitoren en indien nodig ondersteuning te verlenen.

Zorg dat er iedere twee jaar gemonitord wordt

In de herziening van de APS Verordening wordt de monitoringscyclus verlengd van twee naar drie jaar, gesteund door het kabinet. Ondanks de argumentatie dat deze aanpassing de administratieve last van begunstigde landen zou verlichten, willen we er toch voor ijveren deze termijn te behouden tot twee jaar. Dit omdat de actieplannen realistisch gezien de levenscyclus van de verordening zelf moet omvatten (10 jaar), en er genoeg en regelmatige monitoring nodig is om de wetgeving en praktijk te amenderen en aan te passen in begunstigde landen. Een driejaarlijkse monitoring cyclus impliceert echter een nog tolerantere attitude naar begunstigden toe.

Zorg dat het Single Entry Point (SEP) meer lijkt op de EU Trade Barriers Regulation

Verder is er in de herziening sprake van de invoering van het Single-Entry Point (SEP) klachtenmechanisme voor een betere handhaving van APS. Dit klachtenmechanisme is echter niet gebaseerd op een wettelijk instrument, maar gereguleerd door de Operating Guidelines. We bevelen aan om dit mechanisme verder te formaliseren in wettelijke procedures om betere garanties rond juridisch overzicht, procespositie van maatschappelijke organisaties, procedurele waarborgen en tijdslijnen te garanderen.

Een wettelijk kader kan gemodelleerd worden naar het voorbeeld van de EU Trade Barriers Regulation (TBR).

Wij wensen u een vruchtbaar rondetafelgesprek toe op 17 november. Mochten er naar aanleiding van deze brief nog vragen zijn, dan beantwoorden wij deze graag.

Met vriendelijke groet,

Elles van Ark

Managing Director CNV Internationaal

